

26.11.2025

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite: U 69/2022 vp

Lausunto: Valtioneuvoston kirjelmä Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi lapsiin kohdistuvan seksuaaliväkivallan ehkäisyä ja torjuntaa koskevista säännöistä (COM(2022) 209 final)

Tecnologiateollisuus sekä Kyberala kiittävät mahdollisuudesta lausua asiasta (yhteinen lausunto). Tecnologiateollisuus ry edustaa yli 1800 jäsenyritystä, jotka vastaavat puolesta Suomen viennistä, tutkimus- ja kehitysinvestoinneista ja työllistävät suoraan ja välillisesti neljäsosan suomalaisista. Kyberala ry on Tecnologiateollisuus ry:n toimialayhdistys ja edustaa Suomessa toimivaa kyberturvallisuusalaa.

Tiivistelmä

Ehdotuksella on hyväksyttävä ja erittäin painava tavoite suojata lapsia verkkovälitteiseltä seksuaaliväkivallalta. Pyrkimys vakivallattoman lapsuuden turvaamiseksi ja vakavien rikosten uhreina olevien lasten suojelemiseksi on kannatettava. Puheenjohtaja Tanska on muuttanut lähestymistapaansa edellisestä kompromissiehdotuksestaan ja on antanut pääosin Puolan ehdotukseen perustuvan kompromissiehdotuksen marraskuussa 2025. Puheenjohtaja Tanska on onnistunut laatimaan useista syistä kannatettavan kompromissiehdotuksen Ehdotuksen tavoitteet ovat aiempiin ehdotuksiin verrattuna oikeammassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään verrattuna ja tarjoavat tehokkaita keinoja torjua lapsiin kohdistuvaa seksuaalista hyväksikäyttöä kaikkien verkon käyttäjien yksityisyyttä ja perusoikeuksia kunnioittaen. Kannatamme U-kirjeessä 17.11.2025 esitettyä Suomen kantaa oikeasuhtaisuuden sekä vain välttämättömästä puuttumisesta perusoikeussuojaan. Pidämme erityisen hyvänä, että aiemmin ehdotetusta tunnistamismääräyksestä on luovuttu. Kannatamme myös numeroista riippumattomien viestintäpalveluiden vapaaehtoisten torjuntatoimien (materiaali ja grooming) vakiinnuttamista osaksi CSAM-säädöstä. Yhdymme valtioneuvostoon kantaan, että jatkovalmistelussa tulee kuitenkin varmistua, että näille toimille asetetaan soveltuvat suojakeinot väärinkäytösten estämiseksi.

Kannatettavaa siis on, että viestinnän luottamuksellisuuden suojaan sekä muihin perusoikeuksiin puuttumista on rajoitettu perustellusti ja selvästi. Koska varsinaisen lakiehdotuksen tekstiä ei ole ollut saatavilla, ei ole mahdollista lausua onko näihin puuttumista rajoitettu kuitenkaan ehdottoman välttämättömään. Erityisen kannatettavaa joka tapauksessa on, että sääntely ei ole enää johtamassa laajaan ja yksilöimättömään viestinnän sisällön tarkkailuun ja tunnistamiseen viranomaisten toimesta. Tiivistäen voidaan todeta, että:

- Ehdotuksen avulla voidaan suojata lapsia seksuaaliselta hyväksikäytöltä, myös hallitusohjelman tavoitteiden valossa
- Ehdotus on paremmin perusoikeuksien rajoittamisedellytysten tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukainen ja edistää vähemmän haitallisia, mutta tehokkaita ratkaisuja lasten suojelemiseen
- Ehdotus mahdollistaa yritysvarallisuuden arvon ja elinkeinotoiminnan taloudellisten edellytysten sekä huoltovarmuuden turvaamisen aiempaa paremmin

Viestinnän luottamuksellisuuden suojan ja muihin perusoikeuksiin puuttumisen rajoittaminen

Ehdotuksen keskeinen muutos on, että puheenjohtajan viimeisimmän kompromissiehdotuksen soveltamisalasta on poistettu kokonaan tunnistamismääräys ja siihen suoraan kytkeytyvät

26.11.2025

artiklat (7-11 artiklat). Siten tekstistä on poistettu esimerkiksi aiempaan ehdotukseen sisältynyt tekninen toiminto (ns. upload moderation), jolla laitonta sisältöä olisi voitu tunnistaa salattua ympäristössä käyttävissä palveluissa ns. hash-lukuja vertaamalla ennen viestin salaamista lähettämistä varten. Muutos on oikea ja varmistaa, että sääntely ei johda laajaan ja yksilöimättömään viestinnän sisällön valvontaan viranomaisten toimesta.

Emme kannata ehdotukseen on sisällytettyä lauseketta (85 artikla), jonka perusteella komissiota kehoitetaan arvioimaan kolmen vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta, olisiko velvoittavalle tunnistamismääräykselle olemassa teknologiset ja oikeudelliset edellytykset. Tarkemmin analyysin tulisi kattaa arvio CSA-materiaalin tunnistamiseen tarkoitettujen teknologioiden kehitystasosta, valmiudesta ja virhemarginaaleista. Artikla tarkoittaisi käytännössä, että kolmen vuoden kuluttua aloitettaisiin uudellen keskustelu, jonka ytimessä olisi edelleen laaja ja yksilöimätön viestinnän sisällön tarkkailu ja tunnistaminen viranomaisten toimesta. Pidämme täysin epärealistisena, että digitaalitekniikka voisi kehittyä kolmen vuoden aikana niin, että perusoikeuksien ydinalueelle ulottuvaa, laajaa ja yksilöimätöntä luottamukselliseen viestintään puuttumista voisi välttää.

Pidämme kannatettavana vapaaehtoisten toimien (tilapäinen poikkeusasetus) eli tietyille palveluntarjoajille mahdollistettujen vapaaehtoisten käsittelytoimenpiteiden tuomista pysyvän sääntelyn piiriin. Samalla on välttämätöntä varmistaa, että kompromississa esitetyn mukaan käsittelyyn käytettävien teknologioiden olisi muun muassa oltava mahdollisimman vähän yksityisyyteen puuttuvia alan viimeisimmän kehityksen mukaisesti. Tekstin käsittelyn osalta edellytyksenä on, että teknologialla ei tule voida päätellä viestinnän sisältöä vaan käsittelyn tarkoituksena tulisi olla sellaisten toimintamallien (patterns) tunnistaminen, jotka viittaavat mahdolliseen lasten hyväksikäyttöön.

Numeroista riippumattomien henkilöiden välisten viestintäpalvelujen tarjoajien vapaaehtoiset toimet CSA-materiaalin tunnistamiseksi

Pidämme hyvin kannatettavana, että puheenjohtajan ehdottamaan tekstiin on jälleen palautettu Puolankin puheenjohtajuuskaudella ollut lauseke siitä, ettei asetuksella kielletä, kierretä tai muutoin heikennetä kyberturvallisuustoimenpiteitä. Lisäksi asetuksella ei luoda velvoitteita purkaa päästä päähän -salausta tai rajoittaa sen käyttöä. Tunnistamismääräyksen poistamisen myötä myös salattuihin viestisisältöihin liittyvä ja asian käsittelyssä ongelmalliseksi tunnistettu (SuVL 10/2024 vp, 8. kappale) epäselvyys poistuisi.

Mikäli säädöksen otettaisiin mukaan ehdotusluonnokseen Belgian puheenjohtajuuskaudella (kevät 2024) lisätty palveluiden riskiluokittelujärjestelmä, joka pohjaisi viranomaisille välitettävään itsearviointiin, pidämme välttämättömänä, että Komissiolle annettaisiin toimivalta muuttaa riskinarviointi- ja riskiluokittelumenettelyn kriteeristöä delegoiduilla asetuksilla. Tämä on tärkeää siksi, että emme pidä nyt ehdotettua kriteeristöä valtaosiltaan toimivana. Tähän liittyen myös 4 artiklan muutosta voidaan pitää kannatettavana.

Teknologiateollisuus ry

Kyberala ry

Helena Soimakallio
Johtaja, Toimialat ja liiketoiminnan jatkuvuusPeter Sund
Toimitusjohtaja

Lisätiedot:

Peter Sund, 050 565 0621
peter.sund@teknologiateollisuus.fi